

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1497
Warszawa, 8 marca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Mieczysława Kasprzaka.

(-) Mieczysław Kazimierz Baszko; (-) Paweł Bejda; (-) Krystian Jarubas; (-) Michał Kamiński; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Kazimierz Kotowski; (-) Jan Łopata; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Andżelika Możdżanowska; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Jacek Protasiewicz; (-) Marek Sawicki; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Genowefa Tokarska; (-) Piotr Zgorzelski.

Ustawa
z dnia 2017 r.
o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz
uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych

Art. 1

W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2016 r. poz. 639, 929) wprowadza się następujące zmiany

- 1) w art. 6 ust. 2 uchyla się pkt 6a;
- 2) art. 20b ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w programie ogólnokrajowym w rozumieniu ustawy lub koncesji, dostępnym w całości bez opłaty, lub”;
- 3) art. 31 otrzymuje brzmienie:
Art. 31. 1. Przychodami spółek, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 3, są wpływy pochodzące:
 - 1) coroczna subwencja z budżetu państwa w wysokości 750 000 000 zł, ze środków, których dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
 - 2) z obrotu prawami do audycji;
 - 3) z reklam i audycji sponsorowanych;
 - 4) dobrowolne wpłaty osób fizycznych;
 - 5) z innych źródeł.

2. Akcjonariuszom spółek, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 3, nie przysługuje prawo do udziału w zysku.

3. Kwota, o której mowa w ust. 1 pkt 1 począwszy od 2019 roku jest korygowana odpowiednio do wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za pierwsze półrocze roku poprzedzającego rok podatkowy w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
- 4) skreśla się art. 31c.

Art. 2

Postępowania egzekucyjne o należności w płatności zaległych opłat abonamentowych wszczęte i prowadzone na podstawie ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204 oraz z 2015 r. poz. 1324) są umarzane z urzędu.

Art. 3

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204 oraz z 2015 r. poz. 1324) traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 4

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Uzasadnienie

Celem wnioskodawców jest likwidacja powszechnego obowiązku uiszczania opłaty radiowo-telewizyjnej na rzecz zapewnienia stabilnego finansowania z budżetu państwa ze środków ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego. Źródło finansowania zgodnie z projektem ma składać się z:

1. subwencja z budżetu państwa w wysokości 750 000 000 zł;
2. środków pochodzących z praw do audycji;
3. z reklam i audycji sponsorowanych;
4. dobrowolnych wpłaty osób fizycznych;
5. innych źródeł.

Opłata abonamentowa od osób fizycznych pobierana jest obecnie w Polsce w oparciu o deklaracje abonentów składane u operatora, tj. w oddziale Poczty Polskiej. Jeżeli dana osoba nie złoży takiej deklaracji, powstaje domniemanie, że nie posiada ona odbiornika radiowego ani telewizyjnego oraz że nie jest zobowiązana do wnoszenia opłat abonamentowych.

Według Narodowego Spisu Powszechnego w Polsce istnieje około 13,5 miliona gospodarstw domowych, a zgodnie z danymi GUS – w 98% gospodarstw domowych znajduje się odbiornik telewizyjny. Ze względu na brak skutecznych narzędzi prawnych, niemożliwa jest weryfikacja stanu posiadania odbiorników radiowych lub telewizyjnych.

Według Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w 2015 r. spośród 13,5 mln gospodarstw domowych mniej więcej połowa miała zarejestrowane odbiorniki, z czego ponad 47 proc. gospodarstw było zwolnionych z opłat abonamentowych. "Wśród pozostałych abonentów opłaciła do końca ubiegłego roku niespełna jedna trzecia (30 proc.), co stanowi około 16 proc. mających zarejestrowane odbiorniki, czyli 8 proc. ogółu gospodarstw domowych w Polsce.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustala corocznie nie później niż do dnia 30 czerwca, sposób podziału wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych oraz wpływów pozaabonamentowych, to jest z tytułu odsetek za zwłokę w uiszczaniu opłat abonamentowych, kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek od Rejonowych Urzędów Poczty Polskiej za nieterminowe przekazywanie wpływów z opłat abonamentowych, odsetek bankowych od kapitalizacji środków, które gromadzone są na wyodrębnionym rachunku KRRiT, między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Wysokość opłat abonamentowych za używanie odbiorników RTV w 2017 roku

2017 rok	radiofonicznego	telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego
za jeden miesiąc	7,00 zł	22,70 zł
za dwa miesiące	13,60 zł	44,05 zł
za trzy miesiące	20,15 zł	65,35 zł
za sześć miesięcy	39,90 zł	129,40 zł
za rok	75,60 zł	245,15 zł

Zgodnie ze Sprawozdaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za 2015 r. nadawcom publicznym KRRiT przekazała 750 mln zł wpływów abonamentowych. Telewizja Polska otrzymała 404,2 mln zł, Polskie Radio – 180,6 mln zł, rozgłoszenie regionalne Polskiego Radia – 165,2 mln zł. Kwoty te zostały przekazane na realizację zadań uzgodnionych z KRRiT w planach programowo - finansowych. KRRiT prognozuje na 2016 r. kwotę 661 mln zł, przydzieliła Telewizji Polskiej 335 mln (23% prognozowanych kosztów misji), Polskiemu Radiu 170,6 mln (63% kosztów misji) oraz średnio na jedną rozgłoszenie regionalną 9,1 mln (średnio 69% kosztów misji).

Wpływy z abonamentu na przestrzeni lat 2000-2015

2000 r. – 803,7 mln zł
2002 r. – 898,7 mln zł
2003 r. – 905,1 mln zł
2006 r. – 888,8 mln zł
2008 r. – 726,0 mln zł
2010 r. – 526,8 mln zł
2011 r. – 462,6 mln zł
2012 r. – 550,0 mln zł
2014r. – 732,5 mln zł
2015 r. – 741,7 mln zł

Wpływy abonamentu w latach 2012 – 2015 miały tendencję wzrostową: 550 mln w 2012 r, 732, 5 mln w 2014 r. 741,7 mln w 2015 r.

Zwolnienia z opłat obecnie obowiązujących korzysta:

- 455 tys. osób zarejestrowanych (większości osoby powyżej 75 roku życia),
- 690 tys. osoby po 60 roku życia, mające prawo do emerytury w wysokości nie przekraczającej połowy przeciętnego wynagrodzenia miesięcznie,
- Grupy uprzywilejowane:
 - 23 grupy uprzywilejowane – ponad milion osób
 - W tym kombatancki i ich żony
 - Niepełnosprawni I grupy 78 tys.
 - 30 000 bezrobotnych.

Postulowane rozwiązanie znajduje odzwierciedlenie m.in. na Węgrzech, w których to nie występuje abonament radiowo-telewizyjny, a finansowanie pochodzi z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia pozostaje kwestia ingerencji władzy ustawodawczej w proces dotyczący zarządzania i jakości nadawcy publicznego. W 2015 r. parlament przyjął nowelizację ustawy medialnej. Media publiczne zostały pozbawione niezależności od władzy wykonawczej. Ówczesny minister skarbu państwa na początku roku wybrał nowych prezesów TVP i Polskiego Radia. Zmiany w strukturach nadzorczych i zamieszanie wywołane licznymi zmianami personalnymi wydatnie przyczyniła się do spadku poziomu oglądalności telewizyjnej publicznej oraz słuchalności polskiego radia. Zmiana linii programowej w mediach publicznych spowodowała zmniejszenie wpływów z opłat abonamentowych, spowodowanych niechęcią do „rządowego” nadawcy publicznego. Sytuacji mediów publicznych budzi ogromne zaniepokojenie projektodawców, gdyż instytucja z tak długą historią została włączona do „obozu władzy”. Odbiorcy telewizji podzielają powyższy punkt widzenia, o czym najlepiej świadczy poziom oglądalności. Sytuacja ekonomiczna nie może pozostać oderwana od bogatego dorobku publicznego nadawcy. Wnioskodawcy proponują likwidację obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej na rzecz stabilnego finansowania z budżetu państwa. Poziom subwencji został określony na poziomie środków przekazanych w 2015 r. z pobranych opłat abonamentowych.

Negatywna działalność ustawodawcy wpłynęła na jakość i rzetelność mediów publicznych. W ostatnim rankingu wolności prasy (opublikowanym w maju 2016 roku) Polska zajęła 47. miejsce - spadła o 29 pozycji. Był to największy spadek w całym zestawieniu liczącym 180 państw. Deloیره porównywał sytuację w Polsce nawet do szykan, jakie dziennikarzy spotykają w Rosji czy Turcji.

Ponadto wnioskodawcy proponują aby osoby, wobec których toczy się postępowanie egzekucyjne o należności w płatności zaległych opłat abonamentowych wszczęte i prowadzone na podstawie ustawy o opłatach abonamentowych zostały umarzone z urzędu. Umorzenie postępowań egzekucyjnych wynika z wadliwej zmiany przepisów dotyczących obowiązku wnoszenia opłat radiowo-telewizyjnych.

Podstawowe cele projektu ustawy

1. Likwidacja opłaty za abonament radiowo-telewizyjny;
2. Wprowadzenie stabilnego finansowania mediów publicznych za pośrednictwem subwencji pochodzącej z budżetu państwa w wysokości 750 000 000 zł;
3. Wprowadzenie mechanizmu waloryzacji ww. kwoty o wskaźnik inflacji;
4. Dodatkowymi źródłami dochodu dla nadawców publicznych są:
 - obrót prawami do audycji;
 - reklamy i audycje sponsorowane;
 - dobrowolne wpłaty osób fizycznych;
 - inne źródła.
5. Postępowania sądowo-administracyjne ulegają zawieszeniu z mocy ustawy, dotyczy to postępowań prowadzonych przez Poczta Polską, następnie przez Urzędy Skarbowe w zakresie zaległości z pobieraniem opłaty abonamentowej;

Skutki finansowe

Projekt zakłada wydatki z budżetu państwa corocznie w wysokości 750 mln złotych, waloryzowane o wskaźnik inflacji. Projekt nie powoduje skutków finansowych po stronie jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

Warszawa, 17 marca 2017 r.

BAS-WAPEiM-515/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach
abonamentowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mieczysław
Kasprzak)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2016 r. poz. 639, ze zmianami.; dalej: urt) oraz uchylenie ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204 oraz z 2015 r. poz. 1324).

Zaproponowano likwidację mechanizmu finansowania misji publicznej realizowanej przez publiczną radiofonie i telewizję wpływami pochodzącymi z opłat abonamentowych oraz zastąpienie go finansowaniem z budżetu państwa w formie corocznej subwencji w wysokości 750 mln PLN¹. Dodatkowym źródłem finansowania mediów publicznych byłyby m.in. dobrowolne wpłaty osób fizycznych².

¹ Kwota subwencji począwszy od 2019 r. podlegałaby waloryzacji odpowiednio do wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

² Wykaz pozostałych źródeł przychodu mediów publicznych, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 2–4 urt, nie uległyby zmianie (tj. wpływy pochodzące z obrotu prawami do audycji, z reklam i audycji sponsorowanych oraz z innych źródeł).

Zgodnie z art. 2 projektu postępowania egzekucyjne o należności w płatności zaległych opłat abonamentowych wszczęte i prowadzone na podstawie ustawy o opłatach abonamentowych byłyby umarzone z urzędu.

Proponowana ustawa ma wejść w życie 1 stycznia 2018 r. i z tym dniem utraciłaby moc ustawa o opłatach abonamentowych.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy wskazać:

- art. 14 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), dotyczący usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- art. 106 ust. 2 TfUE dotyczący przedsiębiorstw świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym,
- art. 107 TfUE dotyczący zasad przyznawania pomocy przez państwo,
- art. 108 TfUE ustanawiający obowiązek informowania Komisji Europejskiej o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy państwa³,
- art. 167 TfUE określający kompetencje państw członkowskich w dziedzinie kultury,
- Protokół (nr 29) w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich, dołączony do Traktatu z Lizbony (dalej: Protokół),
- decyzję Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z 11.1.2012, s. 3; dalej: decyzja 2012/21/UE),
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.4.2012, s. 8, oraz L 290 z 4.10.2014, s. 11; dalej: rozporządzenie 360/2012),
- rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: rozporządzenie 2015/1589).

³ Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE państwo członkowskie nie może wprowadzić w życie projektowanych środków pomocy państwa (programu pomocy) do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji końcowej o uznaniu programu pomocy za zgodny ze wspólnym rynkiem.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Art. 106 i art. 107 TfUE

Radiofonia i telewizja publiczna, w zakresie sprawowania misji publicznej, jest traktowana jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu przepisów TfUE (pkt 6 komunikatu Komisji 2009/C 257/01 w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej; Dz. Urz. C 257 z 27.10.2009, s. 1: dalej: komunikat). Zgodnie z art. 106 ust. 2 TfUE przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym podlegają normom Traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Jednocześnie przepis ten zastrzega, że rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii Europejskiej. Znaczenie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zostało podkreślone w art. 14 TfUE, stanowiącym, że UE i państwa członkowskie, w granicach swych kompetencji i w granicach stosowania Traktatów, zapewniają, aby te usługi funkcjonowały na podstawie zasad i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania. Artykuł 14 TfUE nie wyłącza stosowania reguł dotyczących przyznawania pomocy przez państwo określonych w art. 106 i 107 TfUE. Zgodnie z postanowieniami interpretacyjnymi zawartymi w Protokole system publicznego nadawania w państwach członkowskich jest bezpośrednio związany z potrzebami demokratycznymi, społecznymi i kulturowymi każdego społeczeństwa oraz z koniecznością zachowania pluralizmu w mediach. W Protokole stwierdza się, że postanowienia Traktatów „nie naruszają kompetencji państw członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim takie finansowanie przyznaje się organizacjom nadawczym w celu wypełnienia misji służby publicznej, która została powierzona, określona i zorganizowana przez każde państwo członkowskie, oraz w zakresie, w jakim takie finansowanie nie wpływa na warunki handlowe i konkurencję w Unii w zakresie, w jakim byłoby to sprzeczne ze wspólnym interesem, przy uwzględnieniu konieczności realizacji mandatu tej służby publicznej”. Trybunał potwierdził kompetencję państw członkowskich do ustalenia szerokiej definicji nadawczych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym⁴.

Artykuł 21 urt powierza publicznej radiofonii i telewizji realizację misji publicznej. Przepis ten definiuje również misję publiczną.

Zgodnie z projektowanym art. 31 ust. 1 pkt 1 urt, w związku z art. 26 ust. 1–3 urt, podstawowymi przychodami jednostek publicznej radiofonii i telewizji byłaby coroczna subwencja z budżetu państwa w wysokości 750 mln PLN.

⁴ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 22 października 2008 r. w sprawach połączonych T-309/04, T-329/04 i T-336/04 *TV 2/Danmark A/S przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, pkt 107 i 113.

Subwencja ta zastąpiłaby wpływy z opłat abonamentowych, które są pobierane na podstawie uchylanej przez projekt ustawy o opłatach abonamentowych. Zgodnie z art. 1 ustawy o opłatach abonamentowych opłaty te pobiera się w celu umożliwienia realizacji misji publicznej, o której mowa w art. 21 ust. 1 urt, przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji. W projekcie nie wskazano jednak, że wpływy z subwencji będą przeznaczane na umożliwienie realizacji misji publicznej. W niniejszej opinii przyjęto założenie, że – biorąc pod uwagę niemodyfikowany przez projekt obowiązek i zakres realizacji misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji – wpływy pochodzące z subwencji będą przeznaczane, przynajmniej w istotnej części, na realizację misji publicznej.

Przewidziane w projektowanym art. 31 ust. 1 urt przyznanie środków publicznych dla jednostek publicznej radiofonii i telewizji należy ocenić z punktu widzenia zgodności proponowanej regulacji z unijnymi regułami konkurencji, w szczególności zasadami udzielania pomocy przez państwo, z uwzględnieniem postanowień wynikających z Protokołu.

Artykuł 107 ust. 1 TfUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana m.in. pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji w UE w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (art. 107 ust. 3 lit. d TfUE). Artykuł 167 ust. 4 TfUE przewiduje uwzględnianie przez UE w jej działaniu aspektów kulturalnych, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 TfUE Komisja Europejska czuwa nad stosowaniem art. 106 ust. 2 i w razie potrzeby kieruje stosowne dyrektywy lub decyzje do państw członkowskich. Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy państwa. Tak więc, zarówno w przypadku stosowania art. 106 ust. 2 TfUE jak i art. 107 ust. 3 lit. d TfUE, do Komisji należy ocena zgodności przyznanych środków z unijnymi regułami konkurencji, w tym z zasadami pomocy przyznawanej przez państwa. W komunikacie Komisja szczegółowo określiła kryteria, które bierze pod uwagę dokonując takiej oceny w odniesieniu do środków z zakresu pomocy państwa dla radiofonii i telewizji publicznej.

Zdaniem Komisji pojęcie „kultura” w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. d Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 107 ust. 3 lit. d

TfUE)⁵ wymaga przyjęcia interpretacji ograniczającej, ponieważ przepis przewidujący wyłączenie spod zakazu obejmowania pomocą państwa należy stosować w sposób ścisły. Potrzeby edukacyjne i demokratyczne państwa członkowskiego należy odróżnić od promocji kultury. Takiego rozróżnienia – między potrzebami kulturalnymi, społecznymi i demokratycznymi – dokonuje Protokół. Jeżeli państwo członkowskie nie wprowadzi odrębnej definicji i odrębnego finansowania pomocy państwa na samą promocję kultury, pomoc taka, zdaniem Komisji, co do zasady, nie może być zaakceptowana na podstawie art. 107 ust. 3 lit. d TfUE. Można jednak dokonać odpowiedniej oceny na podstawie art. 106 ust. 2 TfUE, dotyczącego usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału art. 106 ust. 2 TfUE stanowi wyjątek, który należy interpretować w sposób ściśle określony. Aby móc skorzystać z odstępstwa przewidzianego w tym przepisie, konieczne jest spełnienie następujących warunków: 1) usługa musi być świadczona w ogólnym interesie gospodarczym i jasno określona jako taka przez państwo członkowskie, 2) przedsiębiorstwo musi być jednoznacznie zobowiązane przez państwo do świadczenia danej usługi, 3) stosowanie zawartego w TfUE zakazu korzystania z pomocy państwa musi utrudniać wykonywanie szczególnych zadań powierzonych przedsiębiorstwu i odstępstwo od tego zakazu nie może wpływać na rozwój handlu w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii (kryterium proporcjonalności).⁶ Biorąc pod uwagę postanowienia Protokołu należy ocenić, czy regulacje projektu, odnoszące się do misji publicznej i środków finansowych przekazywanych na jej realizację, spełniają kryteria usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, określone w prawie UE. Zgodnie z komunikatem zasady realizacji misji publicznej powinny być precyzyjnie określone, aby władze państw członkowskich mogły skutecznie nadzorować działalność nadawców.

Przewidziane w projekcie finansowanie zadań misji publicznej w dziedzinie radiofonii i telewizji wydaje się nie naruszać przepisów art. 106 ust. 2 i art. 107 ust. 1 TfUE, interpretowanych przez Protokół oraz orzecznictwo Trybunału. Finansowanie zadań misji publicznej, określone w projekcie, mogłoby zostać zakwalifikowane jako pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. d TfUE i uznane tym samym przez Komisję za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

Projekt nie zmienia przepisów uregulujących pojęcie misji publicznej realizowanej przez publiczną radiofonię i telewizję oraz związane z tym zadania (projektowany art. 21 uregul.). Projekt przewiduje natomiast zmianę formy finansowania misji publicznej. W związku z tym przewidziana

⁵ Treść przepisów art. 86 ust. 2 oraz art. 87 ust. 3 lit. d TWE, zastąpionych odpowiednio art. 106 ust. 2 oraz art. 107 ust. 3 lit. d TfUE, nie uległa zmianie. Dalej w niniejszej opinii powoływane są obecne jednostki redakcyjne TfUE.

⁶ Komunikat, pkt 37; wyrok Trybunału z dnia 27 marca 1974 r. w sprawie 127–73 *Belgische Radio en Televisie przeciwko SV SABAM i NV Fonior*, ECR z 1974 r., s. 313.

w projekcie pomoc na finansowanie realizacji misji publicznej jest projektem nowej pomocy państwa.

Do Komisji należy ostateczna ocena zgodności programu pomocy z unijnymi regułami konkurencji, w tym z zasadami pomocy przyznawanej przez państwo. Komisja oceni, czy przewidziany program pomocy dotyczący przekazywania środków publicznych na finansowanie misji publicznej będzie zgodny z art. 106 ust. 2 TWE i art. 107 ust. 3 lit. d TWE. Projekt podlega notyfikacji Komisji w trybie art. 108 ust. 3 TfUE w związku z rozporządzeniem Rady (UE) 2015/1589.

Wykonaniu art. 108 ust. 3 TfUE służy na gruncie polskiego prawa krajowego ustawa z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1808 i 1948). Ustawa przewiduje następującą procedurę. Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy, projekty programów pomocowych (programem pomocowym jest np. projekt ustawy przewidujący udzielanie pomocy publicznej) wymagają uzyskania opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Opinie te zawierają m.in. stanowisko, czy projekt przewiduje udzielanie pomocy publicznej, stanowisko w sprawie zgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem, propozycje zmian przedstawione w celu zapewnienia zgodności postanowień projektu ze wspólnym rynkiem, stanowisko w sprawie obowiązku notyfikacji projektu. Podmioty właściwe do wystąpienia z wnioskiem o wydanie opinii określa art. 13 ustawy – z wnioskiem takim występuje organ administracji publicznej opracowujący projekt programu pomocowego. Natomiast w przypadku projektu ustawy będącej programem pomocowym opracowanym przez podmiot niebędący organem administracji publicznej (art. 16a ustawy), o opinię i przekazanie do Komisji projektu w celu dokonania jego notyfikacji występuje organ właściwy na podstawie Regulaminu Sejmu. Organem tym jest Marszałek Sejmu (art. 10 ust. 1 pkt 10a regulaminu Sejmu). Wniosek jest kierowany do Prezesa UOKiK. Decyzję w sprawie dokonania notyfikacji podejmuje, po zapoznaniu się z opinią Prezesa UOKiK, Rada Ministrów (art. 16 ust. 2 ustawy). Prezes UOKiK, za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli, dokonuje notyfikacji projektu programu pomocowego, czyli przekazuje Komisji Europejskiej projekt ustawy, by Komisja mogła dokonać oceny planowanej pomocy ze wspólnym rynkiem.

3.2. Decyzja 2012/21/UE

Decyzja 2012/21/UE określa warunki, na których pomoc państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznana pewnym przedsiębiorstwom, którym powierzono wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i zwolniona z wymogu zgłoszenia określonego w art. 108 ust. 3 TfUE (art. 1 decyzji). Decyzję stosuje się do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznanej

przedsiębiorstwom, którym powierzono wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 106 ust. 2 TfUE, np. jeżeli rekompensata nie przekracza rocznej kwoty 15 mln EUR za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w dziedzinach innych niż transport i infrastruktura transportowa. Jeśli wysokość rekompensaty zmienia się w okresie powierzenia, kwotę roczną oblicza się jako średnią rocznych kwot rekompensaty przewidywanych w okresie powierzenia.

Decyzję stosuje się wyłącznie w przypadkach, gdy okres, na jaki powierza się przedsiębiorstwu wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, nie przekracza dziesięciu lat. Jeżeli okres powierzenia przekracza dziesięć lat, decyzję stosuje się wyłącznie w takim zakresie, w jakim dostawca usług jest zobowiązany przeprowadzić znaczne inwestycje, które muszą być amortyzowane przez dłuższy czas zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości (art. 2 ust. 2). Jeśli podczas okresu powierzenia warunki stosowania niniejszej decyzji przestaną być spełnione, pomoc zgłasza się zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE (art. 2 ust. 3).

Powierzenie przedsiębiorstwu wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym następuje poprzez jeden akt lub kilka aktów, których forma może zostać określona przez każde państwo członkowskie. Akt lub akty powinny w szczególności określać:

- przedmiot i czas trwania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych;
- nazwę przedsiębiorstwa oraz w stosownych przypadkach odpowiednie terytorium;
- rodzaj wszystkich wyłącznych lub specjalnych praw przyznanych przedsiębiorstwu przez organ powierzający;
- opis mechanizmu rekompensaty oraz wskaźniki służące do obliczania, kontrolowania i przeglądu wysokości rekompensaty;
- ustalenia na temat unikania i odzyskiwania nadwyżek rekompensaty;
- odniesienie do decyzji (art. 4 decyzji).

Rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów netto wynikających z wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, z uwzględnieniem rozsądnego zysku (art. 5 ust. 1 decyzji).

Projekt przewiduje udzielenie publicznej radiofonii i telewizji pomocy publicznej przeznaczonej na realizację misji publicznej (projektowany art. 31 ust. 1 pkt 1 urt). Projektowany program pomocy nie spełnia wszystkich warunków określonych w przywołanej decyzji, w szczególności dotyczących ograniczenia czasu trwania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych oraz odniesienia do decyzji. W związku z tym decyzja nie będzie miała zastosowania do projektowanego programu pomocy. Oznacza to, że projektowany program pomocy nie jest zwolniony z obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej.

3.3. Rozporządzenie nr 360/2012

Należy również rozważyć zastosowanie rozporządzenia nr 360/2012 do pomocy udzielanej instytucjom ze środków Funduszu. Zgodnie z art. 2 ust. 2 i ust. 5 rozporządzenia pomoc przyznana przedsiębiorstwom z tytułu wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 TfUE i dlatego jest zwolniona z wymogu zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 TfUE, o ile spełnia warunki określone w artykule 2 ust. 2–8 rozporządzenia. Na podstawie projektu nie można jednak jednoznacznie ustalić, czy spełniony zostanie warunek wielkości pomocy (500 000 EUR w okresie dowolnych trzech lat budżetowych dla jednego przedsiębiorstwa – art. 2 ust. 2 i ust. 5 rozporządzenia). Nie można wobec tego stwierdzić, że rozporządzenie znajdzie zastosowanie.

4. Konkluzja

4.1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4.2. Projekt przewiduje udzielanie pomocy publicznej. Projekt wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Notyfikacja ta powinna być poprzedzona zasięgnięciem opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Akceptował:
Wiceprezident
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 17 marca 2017 r.

BAS-WAPEiM-516/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mieczysław Kasprzak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano zmianę ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2016 r. poz. 639, ze zmianami.; dalej: urt) oraz uchylenie ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204 oraz z 2015 r. 1324). Zaproponowano likwidację mechanizmu finansowania misji publicznej realizowanej przez publiczną radiofonię i telewizję wpływami pochodzącymi z opłat abonamentowych oraz zastąpienie go finansowaniem z budżetu państwa w formie corocznej subwencji w wysokości 750 mln PLN. Dodatkowym źródłem finansowania mediów publicznych byłyby m.in. dobrowolne wpłaty osób fizycznych. Zgodnie z art. 2 projektu postępowania egzekucyjne o należności w płatności zaległych opłat abonamentowych wszczęte i prowadzone na podstawie ustawy o opłatach abonamentowych byłyby umarzane z urzędu.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Marek Niechciał

p. Min. A. Podgórski
WICEMARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Ryszard Terlecki
U·K·K
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DDO-500-3(2)/17/MG

Warszawa, 12 kwietnia 2017 r.

Pan
Ryszard Terlecki
Wicemarszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Pan Ryszard Terlecki

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 marca 2017 r. (znak: GMS-WP-17-15/17), zawierające wniosek o wydanie opinii w odniesieniu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych, pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z obecnie obowiązującym systemem finansowania nadawców publicznych¹, źródłami przychodów Telewizji Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. oraz spółek radiofonii regionalnej (dalej: nadawcy publiczni) są wpływy pochodzące z:

- opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych;
- obrotu prawami do audycji;
- reklam i audycji sponsorowanych;
- innych źródeł.

Ponadto, przychodami ww. spółek mogą być również dotacje z budżetu państwa

Z punktu widzenia przepisów o pomocy publicznej, projektowana zmiana ustawy o radiofonii i telewizji ma na celu jedynie zastąpienie przychodów z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, coroczną subwencją pochodzącą z budżetu państwa ze środków, których dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego². Nowym źródłem przychodów mają być również dobrowolne wpłaty osób fizycznych. Jednocześnie projekt przewiduje uchylenie dotychczasowego przepisu dotyczącego możliwości finansowania nadawców publicznych z dotacji z budżetu państwa. Pozostałe źródła przychodów, jak również zasady dotyczące funkcjonowania nadawców publicznych określone w ustawie o radiofonii i telewizji pozostają bez zmian.

Pragnę poinformować, że od roku 2006 toczy się postępowanie przed Komisją Europejską³ dotyczące zapewnienia zgodności systemu finansowania nadawców publicznych z przepisami o pomocy publicznej. W ramach tego postępowania w dniu 10 maja 2011 r.

¹ Ustawa o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2016 r. poz. 639,929), ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1204 oraz z 2015 r. poz. 1324).

² Projekt przewiduje uchylenie ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1204 oraz z 2015 r. poz. 1324).

³ Numer sprawy SA. 32691 - 2011/E.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Pl. Powstańców Warszawy 1 • 00-950 Warszawa

tel.: 22 32 32 400 • fax: 22 32 32 500
ddo@uokik.gov.pl • www.uokik.gov.pl

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.
Data wpływu 13.04.2017

Komisja wydała tzw. Opinię wstępną, w której uznała obowiązujące przepisy dotyczące finansowania nadawców publicznych za pomoc istniejącą, o której mowa w art. 1 lit. b rozporządzenia Rady 1589/2015 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁴.

Zgodnie z art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) nr 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁵, zmiana pomocy istniejącej oznacza jakąkolwiek zmianę inną niż modyfikacje o czysto administracyjnym lub formalnym charakterze, która nie może wpłynąć na ocenę zgodności danego środka pomocowego ze wspólnym rynkiem. Jednocześnie wzrost pierwotnego budżetu istniejącego programu pomocowego do 20% nie jest uznawany za zmianę pomocy istniejącej.

Projektowane zmiany nie stanowią istotnej zmiany pomocy istniejącej, która stosownie do art. 2 ust. 1 rozporządzenia Rady 1589/2015 podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji zgodnie z art. 108 TFUE. Należy bowiem zauważyć, że projekt ustawy przewiduje jedynie zastąpienie wpływów z opłat abonamentowych innym źródłem finansowania nadawców publicznych, które i tak jest już *de facto* przewidziane w obowiązujących przepisach ustawowych. Tymczasem, stosownie do art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji przychodami nadawców publicznych mogą być wpływy z innych źródeł. Stanowisko to potwierdza Opinia wstępna, w której Komisja stwierdziła, że „już pierwotny tekst ustawy o radiofonii i telewizji określał różne źródła finansowania zadań objętych misją publiczną”, a zatem „finansowania z różnych źródeł uprzednio określonego zadania objętego misją publiczną, które wskazywała już pierwotna podstawa prawa, nie traktuje się jako istotnej zmiany systemu finansowania (...)”.

Dodatkowo, z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że wielkość subwencji została ustalona na poziomie 750 000 000 PLN. W związku z tym, że w Opinii wstępnej Komisja nie odniosła się do konkretnego budżetu pomocy, należy posłużyć się w tym wypadku danymi pochodzącymi ze sprawozdań przekazywanych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Wynika z nich, że pomoc publiczna udzielana nadawcom publicznym w latach 2000-2016 wynosiła 650 mln PLN - 750 mln PLN w skali roku. Planowana zmiana nie spowoduje zatem wzrostu budżetu istniejącego programu pomocowego a tym samym zmiany pomocy istniejącej w rozumieniu rozporządzenia Rady 1589/2015. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, przedmiotowy projekt zmiany ustawy o radiofonii i telewizji nie podlega obowiązkowi opiniowania Prezesa UOKiK, w trybie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁶ oraz notyfikacji Komisji, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE.

Z przeżanem
Marek Polak

Do wiadomości:

Pan Paweł Lewandowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

⁴ Dz. Urz. UE L 248 z 24.9.2015 r.

⁵ Dz. Urz. UE L 140 z 30.4.2004 r. ze zm.

⁶ Dz. U. z 2016 r., poz.1808.

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

BSA III-021-120/17

Warszawa, dnia 31 marca 2017 r.

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. 03.04.2017

Data wpływu

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 marca 2017 r., GMS-WP-173-76/17 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1254 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych.*

Z wyrazami szacunku

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia 11.04 2017 r.

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY

PK I BP 0280.81.2017

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 13. 04. 2017

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 marca 2017 r., nr GMS-WP-173-76/17, dotyczące *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 *ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze*, uprzejmie informuję, że do przedstawionego projektu, normującego problematykę leżącą poza zakresem zadań prokuratury i kompetencji Prokuratora Generalnego, uwag nie zgłaszam.

z pacem

Bogdan Święczkowski